

שיחה סודית

ראשיהשבי"כ שלום (ליד פצוץ) אחרי ההסתערות על האוטובוס ידעת, לא ידעת...

היה לו "ידע כללי" על ההתפתחויות. אילו רצה, יכול היה להרחיב ידע זה. שר בכיר בליכוד, שנודע לו על דבר הפגישה, אמר לי: "מה זאת אומרת — ידע כללי? גיבוי כללי? ידע כללי היה גם לי! בזמנו שאלתי מדוע יושב נציג השב"כ בוועדת זורע? ענו לי: השב"כ עומד על כך, כשם שהצבא עומד עליך שיישב בוועדה נציגו, המכיר את המערכת הצבאית. כלומר: גם אני ידעתי. אילו הייתי חוקר אז יותר, אולי הייתי יודע יותר."

שמיר, שהיה אחראי במישי" רין לשבי"כ, אמר בשיחה שהיה לו, "ידע כללי". הוא היה חייב לדעת יותר. אם לא ידע יותר, מדוע שנמנע במתכוון מלש" אול ולחקור.

וזהי המסקנה הבלתי-ימנעת משיחה סודית זו.

הרעיון בוטל

היה לספור המשך: בליל-שבת היה שמיר צריך להתייבץ ביומן-השבוע בטלוויזיה. זה היה אמור להיות ראיון ראשון עם שמיר על פרשת השב"כ. הוקצבו לכך שבע-שמונה דקות-מירקע, במסגרת כתבה ארוכה אך יותר על ההשתלשלויות בפרשה, מזווית-עיניו של שמיר.

ברגע האחרון — ביום השישי בבוקר — הודיעו דובריו של שמיר שהוא לא יתראיין. מקורביו אומנם טוענים כי השיקול העיקרי שהינחה אותו הוא שאם הוא אינו חפץ בכך שהתיקשורת תעסוק ותחטט בליהרף בפרשה — אז הוא עצמו צריך לתת דוגמה.

השמועה הרווחת יותר, הן במיסי-דרונות-הטלוויזיה, הן בקרב גורמים בכירים ביותר במערך — היא שנטית שמיר לתת את גירסתו מול פני האומה בערכי-שבת היתה חיובית. הנטייה הזאת השתנתה כאורח פיתאומי ביום לילה קודם לכן — ביום החמישי בערב.

האם פגישתו הנרגשת של שמיר עם ראשיהשבי"כ שיכ-נעה אותו שלא כדאי לו לתת ראיון, שבו היה אמור לספור את גירסתו של שלום?

שלום: (עונה משהו).
שמיר: "...גנו, ידע-כללי..."
הבינותי ששמיר הודה בידע כללי על פרשת החיפוי, אך הכי חיש את ידיעת הפרטים.
יש לזה משמעות רבה. כי-29 במאי אמר שמיר: "יש לי אמון מלא בראש השב"כ. הוא פעל כהלכה. הדרג המדיני דאג את מה שהיה צריך לדעת. גם אני, כראשיהמשלה בזמן שקרו האירועים, ידעתי על מעשי ראשיהשב"כ."
ואילו בראשית השבוע שעבר אמר שמיר: "פרס ידע ראשון על הפרשה" מקורביו ניסו לערער את אמינותו של ראשיהשב"כ, הטוען ששמיר ידע על כל פעולותיו. אך שמיר לא נראה וועם על שלום. להיפך.

נזכרתי כמה שאמר לי לא-מכבר בנימין ג'יבלי, "הקצין הבכיר" שהיה אחר מגיבורי פרשת העסקיביש בשנות ה-50. ג'יבלי אמר לי שאחרי הוויכוח בינו ובין פינחס לבון, שרהביטחון בימי הפרשה, שהכחיש כי נתן לו בארבע-עיניים את ההוראה לבצע את העסקיביש (הנחת הפצצות כמצריים) לא דיבר עימו עוד לעולם. NEVER AGAIN ("לעולם לא עוד") אמר ג'יבלי.

והנה עמדו שמיר ושלום, התחבוקו בלבביות ובהתרגו שות, למרות שניתן היה לחוש את המתח באוויר.
קלטתי רק קיטעי-מישפטים. בין השאר:

עם יוסף צ'חנובר, הקשור כיום בבנק דיסקונט, ודן איתו בבעיית רקנאטי. לפתע הצטרף אליהם שמיר, הייכני ולבכני. לא ניכר עליו כלל המתח של הימים האחרונים, בגלל חלקו בפרשת השב"כ.

עוד הם מדברים, ולפתע הי גיח מאישם ראשיהשב"כיה מתפטר וניגש אל שמיר.
קופמן וצ'חנובר זוו משם בנימוס, מכיוון שהניחו שיש לשניים אי-אלה הדורים ליישר בנייהם. קופמן הזעיק אותי למקום.

חנה, אשתו, ואני עמדנו קרוב מאוד למקום. שוחחנו "סמול טוק", אך אוזניי היו כרויות כאפרכסת לעבר השניים. אני חייבת להודות שלא קלטתי מילה

הכגישה בין השניים נערכה כפגישה בארבע

עיניים ובארבע אזוניים. זו היתה שיחה גלויה

בין שני האנשים היחידים היודעים את האמת

בפרשה המתכתלת, שני אנשים — יצחק שמיר

ואברהם שלום — שגידסותיהם סותרות זו את זו

הפגישה הסתיימה בחיובק עז, ושמיר פנה אלינו, מתברר ומתחייך, באילו לא קרה דבר. מויד לאחר מכן עזב את המי סיבה.

שלום, לעומת זאת, לא הצליח להסתיר את התרגשותו. מששוחחתי עימו דקות אחדות לאחר-מכן, הוא נראה מבולבל למדי. אחר-כך התערה בקהל הרב ונבלע בתוכו.

הפגישה בין השניים נערכה כפגישה בארבע-עיניים ובארי

שלום ושמיר (במעורבב): "מה כולם... כן ידע, לא ידע..."
שלום: "...אבל ידעתי..."
שמיר: "ידעתי, לא ידעתי... זה היה ידע כללי..."

ממה שאמרה חנה קופמן. **הייתי בטוחה-שמיעה של הפגישה, ובין הבזק להבזק של הזיקוקין הייתי גם בטוחה-ראייה.**

שמיר וארנס להסביר ולהצהיר!

אחת התכונות המוזרות ביותר של פרשת-השב"כ המחדשת נוגעת לשר-בליתיק משה ארנס. ארנס הוא האיש-שלא-היה. ביום התקרית של האוטובוס בקו 300 כיהן ארנס כשר-הביטחון בממשלת יצחק שמיר.

כאשר נודע (אך לא פורסם עדיין) כי נחטף אוטובוס ונעצר ברצועת-עזה, מיהר ארנס למקום. כפי שעשו גם ראשיהמטה-הכללי, משה לוי, וראשיהשב"כ, אברהם שלום.

כל השלושה האלה — ארנס, לוי ושלום — נכחו במקום בכל השעות הארוכות שלפני ההסתערות ואחריה. הם עמדו ביחד, דיברו זה עם זה, וממש לא יתכן כי נעשה משהו בשטח שלא היה ידוע לכל אחד מן השלושה.

על לוי ידוע כיום כי נתן את הפקודה להרוג את כל החוטפים בעת

האיש שלא היה

ההסתערות. הפקודה לא בוצעה. מפני שהמסתערים לא היו בטוחים ששני הצעירים היו אומנם חוטפים. על אברהם שלום ידוע כיום כי נתן את הפקודה לרצוח את שני החוטפים שנלכדו חיים.

ואילו ארנס יצא חלק מכל העניין. שום רבב לא דבק בו.

מדוע?
אומנם, מבחינת הפיקוד הפורמאלי, אין ארנס מופקד על השב"כ. גוף זה, כמו המוסד, כפוף במישורין לראשיהממשלה.

אולם ארנס היה במקום. ארנס היה עדי-ראייה. ארנס ראה, בלי ספק, את החוטפים בעודם בחיים. ארנס שמע בלי ספק את הוראות הרמטכ"ל והשב"כ. קשה להעלות על הדעת שמישהו משני אלה היה מקבל החלטה כלשהי מבלי להתייעץ עם האיש הבכיר ביותר והשר היחיד שנכח במקום.

ארנס היה הראשון שהכריז עוד באותו היום כי, על המחבלים לדעת שלא ייצאו חיים מפגיעו טרוריסטי! — ניסוח המעיד שארנס היה שותף להחלטה הבלתי-חוקית שלא להשאיר בחיים אנשים הנופלים בשבי, והנמצאים במעצר חוקי. זהו פשעי-מלחמה.

ארנס, שידע בלי ספק את האמת, לא חש לעזרת האלוף יצחק מרדכי, שהיה כפוף לו בליל התקרית גם מבחינה פורמאלית. בדרך הארוכה של העלילות, החיפוי ועדויות-השקר, שפגעו במרדכי, שתק ארנס.

אולם ארנס יצא בריא ושלם מכל העניין. איש אינו מאשים אותו. איש אינו מטיל עליו אחריות גם כיום. איש אינו דורש ממנו לפחות להסביר ולהצהיר.

החידו של ארנס, ההופעה הג'נטלמנית, החזות האינטלקטואלית — כל אלה מספיקים כדי שלא יערבבו אותו בפשעים המחרידים, שקרו בנוכחותו ומתחת לאפו.

ואולי מאמינים בליכוד ובמערך שכדאי לשמור עליו, למיקרה שיצחק שמיר יסולק על-ידי הפרשה מן הבימה המוליטית, ויהיה צורך להציג מועמד אחר מהליכוד לראשות-הממשלה.